

27. november 2025

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse om socialtilsyn

Indledning

Dansk Erhverv og Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til *Bekendtgørelsen om socialtilsyn*, som er udarbejdet på baggrund af ændringen af lov om socialtilsyn (L 200, juni 2025).

Dansk Erhverv og Selveje Danmark repræsenterer en lang række af de ikke-offentlige aktører på hele velfærdsområdet, som er omfattet af socialtilsynet. På flere områder udgør disse over halvdelen af leverandørerne.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark anerkender hensigten om at skabe et mere risikobaseret og effektivt socialtilsyn, men finder det afgørende, at implementeringen af bekendtgørelsen understøtter høj faglig kvalitet, retssikkerhed og proportionalitet – og samtidig respekterer forskelligheden mellem offentlige, selvejende og private aktører.

Derfor henviser Dansk Erhverv og Selveje Danmark også til vores bemærkninger i høringsvaret til *Lov om ændring af socialtilsynsloven mv.*, som fortsat vurderes at være relevante i denne sammenhæng.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv og Selveje Danmark støtter ambitionen om en mere ensartet tilsynspraksis, der fremmer digitalisering, regelforenkling og kvalitet.

Socialområdet er dog aktuelt genstand for mange og samtidige politiske forandringer - eksempelvis nye takstmodeller, takstloft, udbud og en kommende specialeplan. Samtidig reducerer man socialtilsynet mærkbart. Det er efter vores opfattelse en u hensigtsmæssig udvikling, da en væsentlig nedskalering af tilsynet kan svække både kvalitet og tillid. Bekendtgørelsen øger på flere områder risikoen for administrativt pres, og for tab af den dialog og udviklingsorientering, som hidtil har kendetegnet et velfungerende tilsyn.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark understreger, at formålet med tilsynet fortsat bør være *at fastholde og udvikle kvaliteten* – ikke blot at konstatere, om et tilbud lever op til den “nødvendige kvalitet”.

Endvidere bør Social- og Boligministeriet sikre, at bekendtgørelsen ledsages af klar vejledning om anvendelsen af de nye bestemmelser, herunder tydelige standarder for risikovurdering, kvalitetsmodel, datakrav og offentliggørelse.

Der er samtidig behov for mere præcis og brugbar ministeriel vejledning til implementering af bekendtgørelsen, da flere bestemmelser efterlader væsentlige fortolkningsspørgsmål, eksempelvis hvad der konkret forstås ved en kompetent ledelse, relevant uddannelse og risikofaktorer ved fastsættelse af tilsynsintensitet.

Det er helt afgørende, at Social- og Boligministeriet udarbejder en samlet vejledningspakke, der præciserer både de faglige og økonomiske rammer for socialtilsynet, så ensartethed og retssikkerhed kan sikres på tværs af landet. Jf. den politiske aftale om effektivisering af socialtilsynet i januar 2025, skal den økonomiske vejledning foreligge inden udgangen af 2025. <https://www.sm.dk/Media/638729829866221357/Bilag%202.%20Effektivisering%20af%20socialtilsyn.pdf>

Sidst vil Selveje Danmark og Dansk Erhverv gøre opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt er et lovudkast i høring, der ændrer forholdene omkring især driftsaftaler på §110. Social- og Boligministeriet bør overveje, hvorvidt og i hvilket omfang det har betydning for bekendtgørelsen om socialtilsyn, så det fremgår af materialet.

Specifikke bemærkninger

§ 2. Digital selvbetjening

Dansk Erhverv og Selveje Danmark støtter digitalisering via Tilbudsportalen, men advarer om, at især små og selvejende aktører kan blive udfordret af tekniske og administrative krav.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Indføj en bestemmelse om, at Social- og Boligministeriet skal udarbejde en vejledende implementeringsplan og stille support- og uddannelses tilbud til rådighed i overgangsperioden.

§§ 10–11 – Kvalitetsmodel og budgetindberetning

Kvalitetsmodellen, som er indarbejdet i bekendtgørelsen, viderefører den binære scoring ("opfyldt/ikke opfyldt"), som Dansk Erhverv og Selveje Danmark tidligere har kritiseret. Vi anbefaler, at bekendtgørelsen åbner mulighed for en mere nuanceret vurdering, herunder graduering eller kvalitative noter, så tilsynet kan dokumentere udvikling, faglig progression og kontekstuelle forhold.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Tilføj i §10, stk. 2, at socialtilsynet kan supplere den binære vurdering med en kort faglig begrundelse for hvert kriterium.

§12 – Driftsaftaler på sociale tilbud

Det bør præciseres, hvordan §12 om driftsaftaler ligeledes fortolkes i relation til selvejende institutioner.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark efterlyser klarhed om, hvorvidt disse aftaler fortsat kan indgå uændret, eller om bekendtgørelsen indebærer ændringer i aftalegrundlaget.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Indsæt en vejledende bemærkning om, at både private og selvejende institutioner under §110 sidestilles i administrationen jf. §12, således at de fortsat kan opretholde eksisterende driftsaftaler, medmindre andet er specifikt fastsat i lov eller aftale og at dette ikke reguleres ved ejerskabsformen.

§§ 14–15 – Økonomiske oplysninger og offentliggørelse

Kravene til økonomiske nøgletal i årsrapporten (§14) går videre end tidligere og risikerer at omfatte erhvervsmæssigt følsomme oplysninger. Samtidig bør offentliggørelsen i §15 tage højde for proportionalitet og konkurrencehensyn.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Økonomiske nøgletal bør kunne offentliggøres i aggregeret form, hvor dette er nødvendigt for at beskytte fortrolige oplysninger
- Indfør mulighed for, at socialtilsynet kan dispensere for offentliggørelse af særligt følsomme data for mindre tilbud.

§20, stk. 2 – Tilsynsintensitet og risikovurdering

Dansk Erhverv og Selveje Danmark anerkender, at tilsynsintensiteten skal fastlægges efter en risikovurdering, jf. §20, stk. 2. Det er imidlertid uklart, hvordan denne risikovurdering skal udføres i praksis, og på hvilket datagrundlag.

Der er betydelig risiko for, at vurderingen bliver subjektiv og uensartet på tværs af de fem socialtilsyn.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- For at understøtte en ensartet implementering af bekendtgørelsen anbefales det, at Social- og Boligministeriet udarbejder vejledning og implementeringsplan. Dette vil styrke retssikkerheden og sikre en mere ensartet praksis på tværs af landet.

§24, stk. 4 – Særlig takst ved væsentlige ændringer i godkendelsesgrundlaget

Bestemmelsen åbner mulighed for, at socialtilsynet kan opkræve en særskilt takst ved væsentlige ændringer i et tilbuds godkendelsesgrundlag.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark advarer mod, at bestemmelsen anvendes for bredt og derved skaber økonomisk usikkerhed for tilbuddene samt at det forventeligt vil være udgiftsdrivende for aktørerne.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Der bør indføres en nærmere definition af “væsentlige ændringer”, fx at ændringen skal have en dokumenteret, betydelig indvirkning på tilbuddets drift, struktur eller målgruppe.
Dette vil sikre proportionalitet og forudsigelighed i administrationen af §24.

§ 25 – Skærpet tilsyn og tillægstakster

Socialtilsynene skal fremover arbejde med en ny kvalitetsmodel, hvor en binær score er et centralt element. Det skal de gøre på baggrund af en ny risikomodel. Det må forventes, at der fremadrettet vil være flere tilbud i gråzonen for, om de skal under skærpet tilsyn eller ej.

Samtidig er socialtilsynene blevet reduceret, hvilket udfordrer deres økonomi. Dansk Erhverv og Selveje Danmark er derfor bekymret for, at socialtilsynene fremover vil have økonomiske incitamenter til for eksempel at iværksætte flere skærpede tilsyn, hvis bekendtgørelsens indhold fastholdes.

Det er således uhensigtsmæssigt, at der automatisk pålægges en tillægstakst på 10 pct. pr. måned under skærpet tilsyn. Dette kan belaste økonomien i små tilbud, og særligt hvor tilsynet iværksættes for dialogbaserede forbedringer frem for alvorlige fejl.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Indfør mulighed for dispensation eller reduktion af tillægstakst, når der er tale om kortvarige eller samarbejdsorienterede forløb.

§29, stk. 3 – Over- og underskud i tilsynenes økonomi

Bekendtgørelsen fastslår, at socialtilsynenes over- eller underskud kan indregnes i kommende års takster.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark finder det uholdbart, at økonomiske ubalancer i tilsynenes drift kan overføres til de enkelte tilbud.

Tilbuddene skal ikke bære risikoen for tilsynenes interne budgetstyring.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

- Ministeriet bør præcisere, at eventuelle underskud dækkes inden for tilsynenes egen økonomiske ramme, og ikke via forhøjede takster over for de godkendte tilbud.

Kapitel 4 – Finansiering

Dansk Erhverv og Selveje Danmark fastholder, at takstsystemet skal afspejle faktisk tilsynsaktivitet. Hvis tilsynet fremover kun gennemføres hvert tredje år, bør taksterne justeres tilsvarende, så tilbuddene ikke betaler for ydelser, der ikke leveres.

Vi anbefaler desuden, at ministeriet sikrer transparens i fordelingen af den samlede ramme på 211 mio. kr. (§27).

Bilag 1–3 – Kvalitetsmodeller

Vi anerkender ønsket om en mere enkel og anvendelig kvalitetsmodel, men finder det afgørende, at modellen udformes som en generisk ramme, der kan suppleres med målrettede målepunkter, afhængig af tilbudstype og målgruppe (jf. vores høringssvar til loven om revision af socialtilsynet).

Det vil sikre, at modellen både kan anvendes på f.eks. ambulante behandlingstilbud, krisecentre, herberger, forsorgshjem og på det øvrige specialiserede socialområde, uden at kriterier mister relevans eller bliver for snævre. Samtidig vil en sådan model gøre kvaliteten på tilbuddet mere gennemskuelig fordi tilsynet har fokus på de fagområder, der er relevante på det givne område.

Dette bør tydeliggøres i den kommende vejledning

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår:

Udform kvalitetsmodellen som en generisk grundmodel, der kan suppleres af målgruppespecifikke målepunkter. De tidligere temaer om borgernes udvikling, beskæftigelse og sociale relationer bør kunne anvendes, hvor de er relevante, særligt for unge og personer med handicap.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Erhverv og Selveje Danmark anbefaler, at bekendtgørelsen suppleres af:

- En *national implementeringsplan* med bred inddragelse af aktørerne.
- En *følgegruppe* med deltagelse af ministeriet, socialtilsynene og de ikke-offentlige aktører for at sikre ensartet praksis
- En *evaluering inden to år* af konsekvenserne for kvalitet, administration og økonomi.

Digitalisering og regelforenkling må ikke ske på bekostning af kvalitet, gennemsigtighed og respekt for de aktører, der hver dag leverer velfærd med høj faglighed.

Endelig vil vi opfordre til, at Social- og Boligministeriet involverer sektoren aktivt i implementeringen af bekendtgørelsen, herunder i udviklingen af vejledninger om risikovurdering, kvalitetsmodel og kompetencekrav.

En tæt dialog mellem ministeriet, socialtilsynene og de ikke-offentlige aktører vil være afgørende for, at bekendtgørelsen bliver et redskab til kvalitet og tillid – ikke en barriere for udvikling.

Med venlig hilsen

Tony Bech
Branchedirektør, Dansk Erhverv

Jon Krogh
Branchedirektør, selveje Danmark